

KÜRTAJI SAVUNMAK YAŞAMI SAVUNMAKTIR - KİSTAS KADININ İRADESİDİR -

Doğan Göçmen

“Bütün ülkelerin kadınları birleşin!” Eğer Marx ve Engels’in *Komünist Manifesto*’nun son cümlesinde bütün ülkelerin işçilerine yaptıkları birlik çağırısından hareketle bütün ülkelerin kadınlarına bir birlik çağrı yapılacaksa, bu en çok bugün bir anlam ifade edecektir. Dünya çapında kürtaj bağlamında yapılan tartışmalara bakınca başka bir duyguya kapılmak sanki mümkün değildir. Öyle ki bugün bütün dünya gericiliği, hemen hepsi sözüm ona yaşamı savunmak adına, adeta kadına karşı, yaşamı başlıca var eden cinse karşı birleşmiştir. Ülkemizde son günlerde yapılan tartışmaları gözleyince, insanın adeta, bütün dünya gericiliği kadına karşı büyük bir komplo hazırlığı içindedir, diyesi geliyor. Sanki ona büyük bir kumpas kurulmak istenmektedir. En başta kadını ve sadece onun partnerini ilgilendiren son derece özel bir konuyu; insan için vazgeçilmez kişisel bir haz ve mutluluk konusu olan bir olguyu (cinselliği), üstelik de bir ceza/cezalandırma kanunu/konusu olarak kamuoyunun gündemine getirmek, başka ne anlama gelebilir! Konuya bilimsel açıklık getirmek, toplumsal sorumluluk duygusu ve bilinciyle davranan her bilimci için bir görev oldu bu nedenle.

1

I. SORUN VE MEVCUT DURUMU

KONUNUN DİN İLE BİR İLGİSİ YOKTUR

Hatırlanacağı gibi konuyu gündeme taşıyan sözler sadece kürtaj ile ilgili değildi. Aynı bağlamda sezaryen ile doğumu da yasaklayıcı sözler israf edilmişti. Bu iki konuyu bu şekilde genellikle değişik dini geleneklere sahip uluslararası kişi, kurum ve kuruluşlar birleştirir. İddiaya göre, “yaratıcı”, insanın üremesi için doğal bir yol ve yöntem öngörmüştür. Bu aynı zamanda kutsal olandır da. Bu “kutsal” sürece insan sadece ve sadece istisnai durumlarda, doğum yapacak aday annenin ve/veya doğacak çocuğun yaşamı tehlikede olursa müdahale etmelidir. Bu nedenle konunun bu şekilde toplumun gündemine taşınmış olması sanki dini motifli bir neden olduğu izlenimini uyandırdı.

Bu izlenimi Diyanet İşleri’nin açıklanması güçlendirdi. Fakat bu bir yanılsamadır. Konu, din ile en az ilgili olan bir konudur. Zaten din adamlarının yaptığı açıklamalar ya hukuku ya da ahlaki ilgilendirmektedir. Kürtajın “haram” olduğunu ileri sürmek ile de kürtajın teolojik açıdan neden kötü olduğu açıklanmış olmuyor. Konu elbette kişinin dünya görüşüyle, ahlaki tasavvurlarıyla, inancıyla ilgilidir. Bu ise herkesin kendi vicdanıyla hesaplaşarak kendi başına karar vermesini

öngörmektedir. Fakat konunun kurumlaşmış din ile hiçbir ilgisi yoktur ve bu konuda en az, daha doğrusu hiçbir söz hakkı olmayanlardır dini kurumlar.

Bütün büyük tek tanrılı dinlere ait dini kurumların hemen hepsi (Budizm sanki bir istisnadır) kürtajin yasaklanmasını savunmakta ve bu konuda da son derece hassas davranmaktadır. Neden? Kürtajin serbest bırakılması, dini kurumların toplumsal zeminin büyük kesimini oluşturan toplumun en az eğitim görmüş en yoksul kesimlerinde bile zamanla Aristoteles'in deyimiyle insanın insan tarafından üretildiğini, insanın isterse artık bilimsel-teknolojik gelişme sonucu insanın üremesinin doğal ve biyolojik kaynaklarına dahi müdahale edebildiğini görmeye başlamasından ve böylelikle bütün dini inanç ve düşünce sistemlerinin can damarı olan "kader" ve "yaratılış" mitosunun bütün kadri kıymetinin onların nezdinde de kalmamasından korkmalarıdır. Aristoteles'e göre, insanı üreten yine insanın kendisidir. Bu kendiliğinden görülen bir şeydir. Kadın ve erkek bir araya gelmeden çocuk olması mümkün değildir. Bunu görmek için büyük bilimsel araştırmalara gerek yoktur. Her an herkesin gözünün önünde olan bir şey. Erkek olmadan kadın hamile kalamıyor. Kadın olmadan erkek çocuk yapamıyor –ki Aristoteles konuya ilişkin bugün dahi bütün bilimcileri hayretlere düşüren son derece yerinde gözlemlerde bulunmuştur.

Son günlerde tartışma konusu olan İslami düşüncedeki insanın anne rahminde gelişimine dair birbirini takip eden ve her biri 40 günden oluşan üç aşama teorisinin kaynağı Aristoteles'tir. Kabaca belirtecek olursak; Aristoteles'in *De Generatione Animalium (Canın Üremesine Üzerine)* adlı eserinde yapmış olduğu belirtmeye göre, insanın anne rahminde oluşumu üç aşamada gerçekleşmektedir. Bunlar; insan yaşamının doğal kaynağını oluşturan bitkisel can ("anima vegetative"), bunu ikinci aşamada insanın duyumsama ve algılama yetisi yetisinin oluşması anlamına gelen duyusal can ("anima sensitiva") ve son olarak da düşünen can ("anima intellectiva"). Aristoteles'e göre bu üç aşama ceninin anne rahmine düşmesinden erkeklerde 40 ve kadınlarda 90 gün sonra gerçekleşir. Aristoteles'in erilci bakışı eleştirilebilir; fakat bilimler üç aşamalı gelişim teorisini ilkesel olarak doğru bulmaktadır. O zamanlar henüz sadece akıl yürütülerek elde edilebilen bu bilgi, bugün artık bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Aristoteles'in elbette erilci bakış açısını da yansıtan ve bu nedenle ağır eleştiri hak eden bu gözlemi, önce İslam öncesi tek tanrılı dinlere oradan da İslami düşünceye geçişerek ve giderek mistikleşerek gelmiştir. Hal böyle olunca aslında bu açıdan da dini kurum ve kuruluşların konu hakkında söz söyleme hakkı yoktur denebilir. Soruna ışık tutacak olan bilimsel bilgidir, teolojik fantezi türetmeleri değil.

GÜNCEL KÜRTAJ TARTIŞMALARININ ARKA PLANINA TARİHSEL BAKIŞ

Konunun arkasında başka şeylerin gizli olduğunu yine Diyanet İşleri'nin kürtaji kategorik olarak ret eden açıklaması ele veriyor. Tarihte bu tür kürtaji kategorik olarak ret eden açıklamalar hep büyük iç ve dış çatışmaların olduğu dönemlerde, yani güç ve iktidar ilişkilerinde nüfus sayısının belirleyici rol oynadığı dönemlerde yapılmıştır. Bu, insanlık tarihinde hep böyle olmuştur. Fakat özellikle büyük güç ve iktidar kavgalarının, iç ve dış savaşların yaşandığı dönemlerde.

Birkaç örnek verecek olursak. Bu örneğin Roma hukuku tarihinde kürtaji ilk defa (bu tarihe kadar kürtaji, cezalandırılması gereken edimler kapsamında değildir) ceza kapsamına alan Kayser Konstatin'in MS 313 yılından itibaren yürürlüğe koyduğu ve kürtaji yapan kadının kılıç ile kafasının uçurulmasını öngören uygulamasında da böyledir. Konstantin bu politikasıyla, tarihte "Konstatin Dönüşü" olarak da bilinen siyasi dönüşten sonra Hristiyanların toplumda nüfus

bakımından artmasını amaçlamıştır. Bunun diğer adı, bugün güncel siyasetten bildiğimiz asimilasyoncu nüfus politikasıdır. Fakat kürtaj yapanların ölüm cezasına çarptırılması, ilk defa 5. Karl tarafından 1532 yılında bir siyasi uygulamadan öte bir yasa haline getirilmiştir. Böylelikle kürtaj yasağı sistematik bir hal almıştır ve kürtaj yapanlara karşı da sistematik kovuşturma koşulları oluşturulmuştur. Bu uygulamanın nedeni açıktır. Zira 5. Karl 1521 yılı ile 1541 yılları arasında aralıksız savaşlar yürütmüştür ve asker olarak kullanabileceği her erkeğe ve cephe gerisinde her kadına ihtiyacı vardır.

Bu, Hitler'in 1933 yılından itibaren yapılan savaş hazırlıkları bağlamında yürürlüğe konan kürtaj politikasında da farklı değildir. Bu dönemde üretilen belgeler kürtaj politikasının ne amaçla yapıldığını açık ve seçik bir şekilde ifade ediyor. Şöyle deniyor mevzuata temel oluşturan belgelerde: "Alman halkının doğal üreme yetisini, (...) yapay olarak engelleyenler, ırka ihanetten hapis cezasına... özel ağır durumlarda ölüm ile cezalandırılacaktır." Elbette bu uygulamaya tamamlayıcı olarak "irsi hastalar"ın ve "cemaate yabancı" olanların zorunlu sterilizasyonu, yani kısırlaştırılması hüküm edilmiştir. Savaşta cepheye sürülecek genç, özellikle genç erkek nüfusa daha çok gereksinim duyulacaktır. Yapılan bütün yeni politik uygulamalar bununla ilgilidir.

Bu nedenle kürtajın radikal bir şekilde gündeme sokulması da, bölgemizde yaşanan (içinde savaş tehlikelerini de barındıran) büyük güç ve iktidar kavgaları ile ilgilidir. Bugün artık şu açıktır:

- Kürtajı saldırgan ve yayılcı güç ve iktidar politikasına araç edip yasaklamak, yukarıda betimlenen Hitlerci nüfus politikasına dair uygulamanın mantıksal ilkesini temel almak demektir.
- Kürtajı Müslüman anne adayının çocuğunu Müslüman olarak yetiştirme konusunda kaygısı olması durumunda meşru görme de aynı Hitlerci zihniyete hizmet etmektedir.
- Bugün kürtajın en önemli nedenlerinden birisi olan yoksulluğu, kürtaja neden olarak kabul etmemek, söz konusu güç ve iktidar kavgalarında yoksul halk çocuklarının (Hitler'in yaptığı gibi) birer araç olarak kullanılmak istendiğini göstermektedir; çünkü yukarıda belirttiğim gibi, amaçlanan kürtaj yasağı, en başta işçi ve emekçi kadın kitlelerini vurmaya amaçlıyor.

Elbette sezaryenle doğum yapılmazsa, legal kürtajların sayısı en aza indirilirse, devletin sağlık harcamalarına ayırmak zorunda olduğu bütçedeki pay da aşağı çekilecektir.

O halde yapılan kürtaj tartışmalarının gündemimize taşınmasının baş nedeni, içte güdülen asimilasyoncu politikaların ve bölgede güdülen saldırgan ve yayılcı siyasetin gereği olarak görülen nüfus ve aile politikasıdır. Neredeyse bütün bilimcilerin ve filozofların dünya nüfusunun çok yüksek olduğu ve bunun yaşamın temelini oluşturan doğal kaynakları zorladığı konusunda birleştiği bir dönemde, her aileden üç/beş çocuk istemenin; bunu dayatmak için de kürtajı yasa dışı ilan etmeye kalkmanın başka ne anlamı olabilir. Diyanet İşleri, yaptığı buyrukçu açıklamayla bu politikaya onay vermiştir ve bunu kendince (ne hikmetse?) yüce bir tanrı buyruğu olarak sunmaya çalışmıştır.

KÜRTAJ YASAĞI KADINI POTANSİYEL CANİ İLAN ETMEKTEDİR

Kürtaj bağlamında yürütülen tartışmanın konusu (açıkça adı konmasa da) doğrudan insan türünün varlığını sürdürmek isterken izlemek istediği yol ve yöntem, takip etmek istediği strateji, oluşturmak istediği genel toplumsal ve tıbbi önkoşulları ve koşulları ilgilendirmektedir. Bu

nedenle kürtaj üzerine yapılan tartışmalar, doğrudan kadın üzerine yapılsa da ve bundan dolayı da sorun en başta bir kadın sorunu olsa da; aslında sorun sadece kadının sorunu değildir. Zira tartışma insanlığın geleceğine ilişkin bir tartışmadır. Fakat amaçlanan kürtaj yasağı, geleneksel aile tipini tek mümkün aile tipi olarak dayatmayı ve cinsler arası ilişkiyi, sadece bu çerçevede meşru gören bir anlayışı herkese empoze etmeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle sorun, aynı zamanda kadın ve erkek arasındaki (cinsler arasındaki ilişkiyi) ilişkilerle, toplumda teker teker kişilerin cinsel tercihi ve cinselliğin nasıl yaşanacağı ile de ilgilidir. O halde tartışma, doğrudan kadın üzerine yapılsa da; aslında insanlığın geleceğini ve dolayısıyla erkeği de doğrudan ilgilendiren bir konudur.

Ama konu en başta işçi ve emekçi kadını ve o halde aynı zamanda işçi ve emekçi erkeği de ilgilendirmektedir. Burjuva kadınının ne doğum kontrol ilaçlarına ve araçlarına ulaşma sorunu, bu nedenle ne de istenmeyen gebelik sorunu, (gebelik sorunu olacak olsa bile) ne de ciddi bir kürtaj sorunu vardır/olacaktır. Burjuva kadınının ve erkeğinin, insan soyunu sürdürme, canlı bir tür olarak insanlığın geleceğini koruma diye bir derdi ve sorunu da yoktur. Çocuk yapmaya karar verirken onların tek kaygısı, eski Yunan'da kadın gebeyken erkeğin ölmesi sonucu oluşan durumda kürtaj yasağı ilkesinin geçerli ve haklı görülmesini sağlayan nedenle ilgilidir. Eski Yunan'daki bir anlayışa göre, eğer erkek, kadın hamileyken ölürse, kadının kürtaj yapması yasaktır. Zira kadının ölmüş olan erkeğin mirasçısı olacak kişiyi dünyaya getirme, büyütme ve böylelikle erkeğin terekesinin sürekliliğini sağlama diye bir yükümlülüğü vardır. Bu, eski Yunan'da istisnai durumlarda geçerli olan kural, burjuva kadını ve erkeği için genel-geçer bir ilkedir. Onların çocuk yapmaya karar verirken tek belirleyici kaygısı budur: hoyratça, başkalarını acımasızca sömürerek biriktirdikleri malın ve mülkün idaresini ve artarak birikimini üstlenecek mirasçıyı dünyaya getirmek. Dolayısıyla onların sürdürmek istedikleri tek soy, kendi soylarıdır.

Amaçlanan kürtaj yasağı, en başta kadın kitleleri, yani işçi ve emekçi kadınları vurmaya amaçlamaktadır. Kadını, özellikle emekçi kadını, insan türünün varlığını sürdürmek için zorunlu olan üretim sürecinde üstlenmiş olduğu belirleyici, fakat büyük özveriler gerektiren yaratıcı role karşın “potansiyel katil”, “potansiyel canı” ilan etmektedir. Zira (nasıl gerekçelendirilmiş olursa olsun) “kürtaj cinayettir” türünden kaba bir savın başka bir anlamı olamaz. Hele bu iddia, henüz doğmamış insan olmaya aday (fakat yaşayıp yaşamayacağı hiçbir şekilde garanti olmayan) bir embriyo (ve fetüs) ile yaşayan bir insan arasında kurulan ve hukuk kuramı açısından çok fazla bir anlam ifade etmeyen kaba bir karşılaştırma üzerinden ileri sürülüyorsa, çok daha anlamsızlaşıyor. Oysa (birazdan aşağıda görüleceği gibi), kürtajın yasallaşmasını savunanlar, tam da yaşam hakkını savunmaktadır.

KÜRTAJA DAİR TARİHSEL BİR ÖRNEK

Tarihte kürtaj, kadınların değişik nedenlerden dolayı başvurdukları en doğal korunma yollarından birisidir. Örneğin Güney Amerikalı bazı yerli kadınlar arasında erken çocuk yapmanın mı yoksa geç çocuk yapmanın mı daha iyi ve sağlıklı olduğu konusunda iki görüş vardır. Her kadın erken ya da geç çocuk yapma tercihine göre anne olma zamanını kendisi seçer. Buna göre de kendilerinin değişik bitkileri kullanarak geliştirdiği doğum kontrol “ilaçları” kullanırlar. Bu örnek, insanın kendi türüyle bilinçli bir ilişki kurduğundan beri, değişik yöntemlerle doğumu kontrol etmeye çalıştığını gösteriyor. Kürtaj başvuru bu araçlardan birisidir. Bu, yerli halkın hâkim İslamcı anlayış ile büyük benzerlikler gösteren Hıristiyanlık tarafında yayılmacı politikalar nedeniyle zorla dönüştürülmesi sonucu yok olmuştur. Zira doğum kontrolü ve kürtaj konusunda uzmanlaşmış kadınlar (ki bunlara “bilge kadınlar” denirdi) “cadı” ilan edilmiş, bu gerekçeyle takibata uğramış ve

milyonlarcası yok edilmiştir. Onların yok edilmesiyle, doğum kontrolü ve kürtaj konusundaki deneyim de. Bu nedenle Alexander von Humboldt, sözüml ona “vahşiler”in doğum kontrolü ve kürtaj konusunda sergilemiş olduğu geniş bilgi ve özgürlükçü davranış karşısında Avrupalıların çaresizliğine dikkat çeker.

II. ÇERÇEVE VE KURTULUŞÇU PERSPEKTİF

HATIRLANMASI GEREKEN ÖZGÜRLÜKÇÜ BÜYÜK MİRAS

Büyük tek tanrılı dinlerin (özellikle Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam) şekil alıp yayılması sonucu kürtajın (bazı durum ve dönemlerde doğum kontrolünün de) yasa dışı ve cezaya (bazı dönemlerde ve yerlerde ölüm cezasına) tabi tutulmasına karşın, 20. yüzyılın başında Ekim Devrimi ile insanlık tarihinde kürtajın yasallaştırılması konusunda büyük bir devrim yaşanmıştır, yepyeni bir güzergâh açılmıştır. Özellikle N. K. Krupskaya’nın büyük çabaları sonucu 1920 yılında kürtaj insanlık tarihinde ilk defa yasallaştırılmıştır ve kürtajın masraflarının devlet tarafından üstlenilmesi yasa ile karar altına alınmıştır.

Bu karar öncesinde ve sonrasında yaşanan tartışmalar, bugün kürtaj hakkını savunanlara karşı yapılan “yaşam düşmanı” suçlamasına da açıklık getiriyor ve aslında kimin yaşam düşmanı olduğunun da açıklanmasına katkıda bulunuyor. Söz konusu tartışmalarda kürtajın serbest bırakılması talebi aynı zamanda Malthusçu nüfus politikasının (sosyal Darwinist) eleştirisiyle birleştirilir.

Ekim Devrimi ile anneye ve genel olarak kadına sunulan yeni perspektif nedir? Gebeliğin ilk üç ayında, anne adayının iradesi temel alınmalıdır. Bundan sonra yaşanacak sorunlar ve komplikasyonlar olursa, karar, her durumda yeniden annenin ve anne karnında oluşan bebeğin sağlığını teraziye vurarak karar verilmelidir. Bu bağlamda öncelikli olan anne adayının sağlığı ve yaşamıdır. Zira anne yaşamaktadır. Buna karşın anne karnında oluşan bebek henüz oluşmaktadır ve yaşayıp yaşamayacağı da tam olarak bilinmemektedir. Bu nedenle öncelik mevcut yaşama verilmek zorundadır. Kısacası gebeliğin ilk üç ayında anne adayının isteği temel alınacaktır. Bu dönemde henüz yeni bir yaşam tam olarak oluşmadığı için, anne adayının kürtaj lehinde karar vermesi, “yaşam düşmanlığı” olarak tanımlanamaz. Eğer gebelik üçüncü aydan sonra hala devam ediyorsa, bu zaten anne adayının isteğiyle oluşabilen bir durumdur. Yani bundan sonra yapılacak kürtaj, zaten yaşamı korumayı/kurtarmayı amaçlamaktadır. Bu nedenle bunun da “yaşam düşmanlığı” olarak tanımlanması mümkün değildir. O halde kürtaj hakkını savunanlara karşı yapılan “yaşam düşmanlığı” suçlamasının herhangi bir maddi temeli yoktur.

Lenin ve yoldaşlarının kürtajın legalleştirilmesi için ileri sürdükleri düşünceleri, Malthusçu nüfus teorisinin ve politikasının eleştirisiyle birleştirilmesinin nedeni nedir? Malthusçu nüfus politikası, “vahşi doğa”da hüküm süren gücünün yendiği ve yaşamını sürdürdüğü, zayıfın ezildiği ve yaşamını yitirdiği koşulların toplumsal yaşama temel edilmesini savunan sosyal Darwinist ilkeyi savunur. Bunun diğer adı rekabettir ve bunun kaynağı, doğal, toplumsal ve kültürel yaşam kaynaklarının özel mülkiyete dönüştürülmüş olmasıdır.

Onlar, Malthusçu nüfus politikasını eleştirmekle, değişik şekillerde herkesin herkesi “boğazlamasını” öngören rekabet ilkesinin yerine toplumsal dayanışma ilkesini koymak, özel

mülkiyet yerine toplumsal mülkiyeti geçirmek istemektedir. Kürtaj sorununu dar hak ve hukuk konusunun dışına taşıyıp, gerçekten kurtuluşçu bir perspektifle mülkiyet sorunu çerçevesinde tartışılmak isteniyorsa, çıkış noktası budur.

Toplumsal yaşama dayanışma ilkesini temel etmek, doğmuş olan çocuğun bütün sağlık gereksinimlerinden eğitimine, en az bir meslek edininip bütün hayatı boyunca insanca bir yaşam sürmeyi toplumsal olarak garanti etmeyi istemek demektir. Yani başka bir deyişle gebeliğin ilk üç ayında kürtajın serbest bırakılmasını savunanlar, aynı zamanda doğumdan sonra da, insanın yaşamı boyunca yaşam hakkının, insanca bir yaşam hakkının olduğunu savunuyor. Bu, kürtajın legaleştirilmesini savunanların (yaşam düşmanlığı şöyle dursun, tersine) yaşam ilkesine ne kadar sadık olduklarını gösteriyor.

Peki, yaşam hakkı adı altında kürtajın yasaklanmasını savunanlar, onu kaba bir şekilde “cinayet” olarak tanımlayanlar? Garip bir ironidir. Sözüm ona yaşamı savunmak adına kürtajın legaleştirilmesine karşı çıkanlar, doğumdan sonraki yaşama ve yaşamın temellerine ilişkin Malthusçu nüfus politikasına temel oluşturan sosyal Darwinist rekabetçi ilkeyi savunur, yani yaşam düşmanı bir duruş sergiler. O halde yasakçılarının, kürtaj yasağını savunurken “yaşam dostu” görünüp böbürlenmelerinin hiçbir maddi temeli yoktur.

Kürtaj konusunda Ekim Devrimi'nin insanlığa sunduğu yeni perspektif budur. Sovyetler Birliği'nde kürtaj, savunma amaçlı 1936 ile 1955 yılları arasında yasaklanmıştır. Fakat bu yasaklamanın kadınların yaşamına mal olmaktan başka bir şey getirmediği bugün daha açık bir şekilde görülmektedir. Diğer sosyalist ülkeler Sovyetler Birliği'nin sunmuş olduğu özgürlükçü perspektifi devralmıştır. Bugün hakkında cahilce laflar edilen Doğu Almanya yeni tamamlayıcı bir perspektif getirmiştir Sovyetlerin açtığı yolda. Batı Almanya'da 1871 yılından beri kürtaj yasak iken ve kürtajı yaptıranlara ve yapanlara ağır cezalar verilirken; Doğu Almanya'da 1972 yılında çıkarılan bir yasa ile kürtaj serbest bırakılmıştır ve karar yetkisi kadına verilmiştir. Kadının kürtajdan sonra duyduğu dinlenme gereksinimi, herhangi bir hastalık durumunda duyulan dinlenme gereksinimi gibi tanımlanmıştır. Yani kadın kürtajdan sonra dinlenmek için çekinmeden rapor alma hakkı yasayla garanti edilmiştir. Doğu Almanya'nın zorla Batı Almanya'ya katılmasından sonra yapılan ilk işlerden birisi, kadının söz konusu rapor alma hakkını ortadan kaldırmak olmuştur.

Daha da ilerisi, çıkarılan yasada o zamana kadar yapılmayan (belki de insanlık tarihinde ilk defa yapılan) bir şey yapılmıştır. O da kürtajın yasallaşmasını sağlayan yasada, kürtajın kadının sağlığına zarar verme tehlikesi bulunması durumunda yasaklanmış olmasıdır. Yani kürtaj pozitif anlamda, yine yaşamı onaylayıcı anlamda yasaklanmıştır. Bu, “kürtaj yasağı” kavramına yepyeni bir anlam vermiştir.

KÜBA İNSANLIĞA IŞIK TUTUYOR

İnsanlık tarihinde neredeyse altı yüz yıllık yasalar çıkararak kürtajı yasaklama pratiğinin insanlığı bir yere götürmediği görülmüştür. Bilebildiğimiz kadarıyla en az bin sekiz yüz yıldan beri ölüm cezası da dâhil olmak üzere farklı şekillerde cezalandırılan kürtaj, sayısız kadının hayatına mal olmaktan başka bir şey getirmemiştir. Kürtajı yasa dışı ilan etmek, yani kriminalize etmek kürtajın sayısını azaltmıyor. Fakat sağlıksız koşullarda yapılması ve uzman olmayanların yapması sayısız kadının yaşamını kaybetmesine neden olmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün açıklamasına göre kürtajın yasa dışı koşullarda yapılmaya itilmesi yılda en az 47 bin kadının yaşamına mal olmaktadır. Gerçek rakam muhtemelen bunun çok daha üstündedir. Dünya çapında yasak olmasına karşın,

kürtajın serbest olduğu Küba’da durum çok daha farklıdır ve kanımca Küba örneği insanlığa bu konuda ışık tutmaktadır. Neden?

Küba’da kürtaj serbesttir ve giderler devlet tarafından üstlenilmektedir, yani toplum tarafından karşılanmaktadır. Bu nedenle özellikle Katolik kilise çevrelerince “yaşama karşı” diye eleştirilen bu uygulamayı, Küba Aile Gelişim Kurumu başkanı Dr. Sosa Marin şöyle betimliyor:

“Küba, 1959’dan beri kadınların ve partnerlerinin kendi yeniden üretim konularında özgürce kararlaştırma egemenlik haklarını kabul ediyor ve destekliyor. Devlet, sağlık sistemimiz aracılığıyla, kısırlık durumunda ya da doğum yapma arzu edilmiyorsa, doğumdan önce ve sonra gerekli bakımı garanti etmektedir. Bu durumlarda doğum kontrol araçlarına ulaşma hakkını garanti etmektedir. Aynı şekilde kürtaj hakkı, kadınların ve partnerlerinin hakkıdır ve onlara bu yüksek düzeyli kurumsal hizmetin verilmesinin nedeni budur.”

İnsanın ilişkilerini düzenlerken akıl temel alınıp işletilirse her şey açık ve seçiktir görüldüğü gibi. Kürtajı yasallaştırmak, kürtaj yoluyla gebeliğini sonlandırmak isteyeneye gerekli toplumsal, psikolojik ve tıbbi destek sunulması için ihtiyaç duyulan yasal zemini sunmak demektir. Kürtajı yasallaştırmak kesinlikle kimseyi kürtaj yapmaya zorlamak anlamına gelmemektedir. Bu bakımdan örneğin inancından dolayı kürtaja karşı olanın hiçbir hakkına dokunulmamış oluyor. Fakat yasaklanması durumunda istemeden hamile kalan kadınlar zorla doğum yapmaya ve böylelikle anne olmaya zorlanmış olur. Bu nedenle, hangi gerekçeyle olursa olsun, kürtajı onaylayanın da, ona, hangi nedenle olursa olsun, karşı olanın da hakları aynı şekilde ancak kürtajın yasallaştırılması çerçevesinde garanti edilmiş olur. Küba’nın sunduğu perspektif budur. Akliselim insanın buna karşı söyleyecek bir şeyinin olması mümkün gözüküyor artık.